

205

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 27 grudnia 1984 r.

w sprawie gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

Na podstawie art. 8 ust. 4 i art. 12 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 3 grudnia 1984 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 56, poz. 283) oraz § 11 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1983 r. w sprawie amortyzacji majątku trwałego jednostek gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 72, poz. 320) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Jednostki budżetowe mogą prowadzić gospodarkę finansową w zakresie działalności ubocznej lub części działalności podstawowej, wyodrębnionej organizacyjnie w gospodarstwo pomocnicze, na określonych w zarządzeniu zasadach uproszczonych lub na zasadach samofinansowania.

2. Rodzaje działalności prowadzonej w formie gospodarstwa pomocniczego na zasadach uproszczonych (typy gospodarstw), jednostki budżetowe, przy których takie gospodarstwa mogą być tworzone, oraz dolną granicę rozmiarów działalności tych gospodarstw określa załącznik do zarządzenia.

3. Gospodarstwo pomocnicze prowadzone na zasadach samofinansowania tworzy się, gdy ze względu na rozmiary działalności nie jest uzasadnione tworzenie przedsiębiorstwa, a równocześnie działalność ta nie powinna być finansowana w formie gospodarstwa pomocniczego na zasadach uproszczonych.

4. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o jednostkach nadrzędnych, rozumie się przez to:

- 1) w stosunku do jednostek budżetowych budżetu centralnego, prowadzących gospodarstwa pomocnicze — właściwego ministra lub podległą mu jednostkę organizacyjną, której są podporządkowane jednostki budżetowe prowadzące gospodarstwa,
- 2) w stosunku do jednostek budżetowych budżetu terenowego, prowadzących gospodarstwa pomocnicze — terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej.

§ 2. 1. Utworzenie gospodarstwa pomocniczego następuje na podstawie decyzji właściwej jednostki nadrzędnej, z wyjątkiem gospodarstwa pomocniczego działającego na zasadach samofinansowania przy jednostce budżetu centralnego, które jest tworzone na podstawie decyzji właściwego ministra.

2. Decyzje o utworzeniu gospodarstwa pomocniczego typu 11 „Różne rodzaje produkcji i usług” mogą być wydawane za zgodą Ministra Finansów.

§ 3. 1. Gospodarstwo pomocnicze może być utworzone z dniem 1 stycznia na podstawie wniosku zgłoszonego przez jednostkę budżetową w terminie do dnia 1 lipca roku poprzedniego. Utworzenie gospodarstwa pomocniczego w innym terminie wymaga:

- 1) zgody Ministra Finansów — co do gospodarstwa budżetu centralnego,

- 2) zgody terenowego organu administracji państwowej o właściwości ogólnej — co do gospodarstwa budżetu terenowego.

2. Wniosek o utworzenie gospodarstwa pomocniczego powinien zawierać:

- 1) nazwę i siedzibę jednostki budżetowej,
- 2) określenie wyodrębnionej działalności, a jeżeli chodzi o gospodarstwo działające na zasadach uproszczonych — również wskazanie typu gospodarstwa,
- 3) określenie źródeł i kalkulacji przychodów oraz przeznaczenia i kalkulacji rozchodów,
- 4) uzasadnienie celowości utworzenia gospodarstwa,
- 5) określenie składników majątkowych jednostki budżetowej, przydzielanych gospodarstwu z podziałem na:
 - a) środki finansowe,
 - b) środki trwałe,
 - c) zapasy materiałowe,
 - d) przedmioty nietrwałe.

3. Decyzja o utworzeniu gospodarstwa pomocniczego powinna zawierać dane wymienione w ust. 2 pkt 1, 2 i 5.

§ 4. 1. Bank otwiera rachunek dla gospodarstwa pomocniczego na podstawie wniosku jednostki budżetowej i przedstawionej przez nią decyzji o utworzeniu gospodarstwa.

2. Rodzaj rachunku bankowego gospodarstwa pomocniczego określa zarządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad i trybu wykonywania budżetu państwa.

§ 5. Przekazanie gospodarstwu pomocniczemu przydzielonych mu składników majątkowych następuje protokolarnie.

§ 6. 1. Jeżeli gospodarstwo pomocnicze działające na zasadach uproszczonych nie spełnia warunków określonych w załączniku do zarządzenia, jednostka nadrzędna, która podjęła decyzję o utworzeniu gospodarstwa, wydaje decyzję o jego likwidacji.

2. Decyzja o likwidacji gospodarstwa stanowi dla banku podstawę do zamknięcia rachunku gospodarstwa.

3. Środki pieniężne pozostałe na rachunku po dokonaniu rozliczeń likwidacyjnych podlegają przekazaniu na dochody jednostki budżetowej, która prowadziła gospodarstwo, a niedobory są pokrywane ze środków tej jednostki.

4. Środki majątkowe zlikwidowanego gospodarstwa przejmują jednostka budżetowa.

§ 7. 1. Kierownika gospodarstwa pomocniczego powołuje oraz odwołuje kierownik jednostki budżetowej, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

2. Dokumenty obrotu pieniężnego, obrotu materiałami i towarami, jak również dokumenty o charakterze rozliczeniowym podpisują kierownik i główny księgowy gospodarstwa.

3. Umowy związane z działalnością gospodarstwa zawiera w imieniu jednostki budżetowej kierownik gospodarstwa, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

4. Jeżeli rozmiar działalności gospodarstwa na zasadach uproszczonych nie uzasadnia zatrudnienia kierownika oraz głównego księgowego, funkcje te mogą być powierzone za zgodą jednostki nadrzędnej pracownikom jednostki budżetowej.

§ 8. Z rachunku gospodarstwa pomocniczego można dokonywać wypłat do wysokości sum zgromadzonych na rachunku.

§ 9. Gospodarstwo pomocnicze jednostki budżetowej:

- 1) budżetu centralnego — może korzystać z kredytu bankowego na cele związane z jego działalnością bieżącą, na zasadach ustalonych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego,
- 2) budżetu terenowego — może korzystać z zasiłku kasowego z funduszu zasobowego budżetu terenowego, a w razie jego braku — z kredytu bankowego, na zasadach, o których mowa w pkt 1.

§ 10. Zasady opodatkowania gospodarstw pomocniczych określają odrębne przepisy.

§ 11. Gospodarstwo pomocnicze planuje swoją produkcję oraz sprzedaje towary i świadczy usługi po cenach ustalonych według zasad obowiązujących jednostki gospodarki społecznej.

§ 12. 1. W razie niedokonania przez gospodarstwo pomocnicze w terminie wpłat do budżetu (ostatecznych wpłat z zysku, wpłat z tytułu nadwyżki funduszu obrotowego oraz wpłat odpisów amortyzacyjnych), bank dokonuje przelewu odpowiedniej kwoty na dochody budżetowe na podstawie zlecenia pokrycia należności budżetowych, wystawionego przez jednostkę budżetową lub jednostkę nadrzędną. W tym zakresie na równi z wpłatami do budżetu traktuje się wpłaty na rachunki środków specjalnych, jeżeli te wpłaty wynikają z planów finansowych lub przewiduje się je w zasadach funkcjonowania gospodarstwa.

2. Gospodarstwo pomocnicze, które nie dokonuje w terminie wpłat do budżetu lub na rachunek środków specjalnych, przekazuje na rachunek dochodów budżetowych odsetki za zwłokę w wysokości i na zasadach obowiązujących jednostki gospodarki społecznej.

§ 13. Kontrolę prawidłowości rozliczeń gospodarstw pomocniczych z budżetem przeprowadzają:

- 1) izby skarbowe — w zakresie gospodarstw budżetu centralnego,
- 2) terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw finansowych — w zakresie gospodarstw budżetów terenowych.

Rozdział 2

Gospodarstwa pomocnicze działające na zasadach uproszczonych.

§ 14. Przepisy § 15—30 stosuje się do gospodarstw pomocniczych działających na zasadach uproszczonych, chyba że przepisy § 31—40 stanowią inaczej.

§ 15. 1. Podstawę gospodarki finansowej gospodarstwa pomocniczego stanowi plan finansowy, opracowany na okres roku kalendarzowego, obejmujący przychody i rozchody gospodarstwa, rachunek, wyników, plan funduszu obrotowego, podział amortyzacji i rozliczenie z budżetem. Planowany stan funduszu obrotowego na koniec roku nie może przekraczać normatywu zapasów materiałów, zwiększonego nie więcej niż o 1/12 planowanych kosztów.

2. Do planu finansowego załącza się:

- 1) kalkulację przychodów,
- 2) kalkulację rozchodów, z uwzględnieniem szczegółowej kalkulacji zatrudnienia i funduszu wynagrodzeń.

3. Zasady opracowywania planów finansowych gospodarstw pomocniczych oraz wzory tych planów ustalają przepisy dotyczące opracowywania projektu budżetu centralnego i projektów budżetów terenowych.

§ 16. 1. Po uchwaleniu budżetu państwa przez Sejm i po ustaleniu szczegółowego podziału dochodów i wydatków budżetu centralnego ministrowie ustalają kwoty wpłat do budżetu, dotacji z budżetu oraz fundusz wynagrodzeń mający charakter wiążący:

- 1) dla jednostek prowadzących gospodarstwa pomocnicze, podległych bezpośrednio ministrowi,
- 2) zbiorczo dla jednostek prowadzących gospodarstwa pomocnicze, podporządkowanych jednostkom organizacyjnym podległym ministrowi.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w granicach kwot ustalonych zbiorczo dla podporządkowanych jednostek prowadzących gospodarstwa ustalają dla poszczególnych jednostek kwoty wpłat do budżetu, dotacji z budżetu oraz fundusz wynagrodzeń mający charakter wiążący.

3. Kierownicy jednostek prowadzących gospodarstwa pomocnicze zatwierdzają plany finansowe gospodarstw zgodnie z ustaleniami, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Jednostka nadrzędna może sobie zastrzec prawo zatwierdzania planów finansowych gospodarstw pomocniczych jednostek podległych.

§ 17. 1. Po uchwaleniu budżetu terenowego przez radę narodową i po ustaleniu szczegółowego podziału dochodów i wydatków tego budżetu terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej ustalają kwoty wpłat do budżetu, dotacji z budżetu oraz fundusz wynagrodzeń mający charakter wiążący dla jednostek prowadzących gospodarstwa pomocnicze.

2. W zakresie zatwierdzania planów finansowych gospodarstw pomocniczych stosuje się odpowiednio przepisy § 16 ust. 3 i 4.

§ 18. 1. Zmiany planów finansowych gospodarstw pomocniczych powodujące zwiększenie dotacji budżetowych ponad ustalenia, o których mowa w § 16 ust. 1 i § 17 ust. 1, mogą być dokonywane wyłącznie po wprowadzeniu odpowiednich zmian w budżecie.

2. Zmiany planów finansowych gospodarstw pomocniczych, powodujące zmniejszenie wpłat do budżetu w stosunku do ustaleń, o których mowa w § 16 ust. 1 i § 17 ust. 1, mogą być dokonywane za zgodą:

- 1) Ministra Finansów — w zakresie gospodarstw budżetu centralnego,

2) terenowego organu administracji państwowej o właściwości ogólnej — w zakresie gospodarstw budżetu terenowego.

3. Rozchody ustalone w poszczególnych paragrafach planu finansowego gospodarstwa pomocniczego mogą być przekraczane, jeżeli znajdują pokrycie w ponadplanowych przychodach, pod warunkiem że nie spowoduje to:

- 1) zwiększenia funduszu wynagrodzeń mającego charakter wiążący,
- 2) zmniejszenia wpłaty do budżetu.

4. W razie przyjęcia przez gospodarstwo pomocnicze ponadplanowych zadań (za zgodą jednostki nadrzędnej), może być dokonana odpowiednia zmiana planu funduszu obrotowego na koniec roku.

5. Zwiększenie lub zmniejszenie środków finansowych na wynagrodzenia mające charakter wiążący, dokonane z mocy odrębnych przepisów przez jednostki nadrzędne, wymaga wprowadzenia odpowiednich zmian w planie gospodarstwa pomocniczego.

§ 19. 1. Środki obrotowe gospodarstwa pomocniczego są finansowane z funduszu obrotowego.

2. Fundusz obrotowy gospodarstwa pomocniczego powinien równać się normatywowi środków obrotowych.

3. Gospodarstwo pomocnicze otrzymuje pierwsze wyposażenie w fundusz obrotowy ze środków jednostki budżetowej.

4. Nadwyżka funduszu obrotowego według stanu na początek roku podlega wpłacie do budżetu.

5. Niedobór funduszu obrotowego według stanu na początek roku, w części nie pokrytej z zysku, może być sfinansowany z budżetu.

§ 20. 1. Normatyw środków obrotowych gospodarstwa pomocniczego ustala kierownik jednostki budżetowej na podstawie wytycznych właściwego ministra.

2. Normowaniu podlegają następujące środki obrotowe:

- 1) środki finansowe,
- 2) materiały,
- 3) produkcja w toku,
- 4) wyroby gotowe,
- 5) rozliczenia międzyokresowe czynne.

§ 21. 1. Zysk gospodarstwa pomocniczego przeznaczony jest przede wszystkim na uzupełnienie funduszu obrotowego, a w pozostałej części — na wpłatę do budżetu.

2. Jeżeli przepisy zarządzenia przewidują przekazanie całości lub części zysku na rachunek środków specjalnych jednostki budżetowej, kwota zysku podlegająca przekazaniu do budżetu ulega odpowiedniemu zmniejszeniu.

§ 22. Gospodarstwo pomocnicze może otrzymywać z budżetu dotacje na pokrycie planowanych strat.

§ 23. 1. Gospodarstwo pomocnicze dokonuje odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz od wartości niematerialnych i prawnych według zasad określonych w przepisach w sprawie amortyzacji majątku trwałego jednostek gospodarki uspołecznionej, z zastrzeżeniem przepisów § 36.

2. Całość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz od wartości niematerialnych i prawnych gospodarstw pomocniczych:

- 1) jednostek budżetowych budżetu centralnego — podlega przekazaniu na dochody budżetu centralnego,
- 2) jednostek budżetowych budżetu terenowego — podlega przekazaniu na scentralizowany rachunek amortyzacji, tworzony przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego.

3. Gospodarstwa pomocnicze przekazują odpisy amortyzacyjne od środków trwałych oraz od wartości niematerialnych i prawnych, odprowadzanych do budżetu centralnego lub na scentralizowany rachunek amortyzacji tworzony przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego, w terminie do dnia 15 każdego miesiąca za miesiąc bieżący.

§ 24. Dochody z tytułu likwidacji i zbycia środków trwałych gospodarstwa pomocniczego stanowią zyski nadzwyczajne, a koszty tej likwidacji lub zbycia — straty nadzwyczajne gospodarstwa.

§ 25. 1. W zakresie finansowania inwestycji gospodarstw pomocniczych stosuje się przepisy w sprawie zasad finansowania inwestycji jednostek i zakładów budżetowych.

2. Remonty kapitalne środków trwałych gospodarstw pomocniczych prowadzonych przez jednostki budżetowe obciążają koszty działalności eksploatacyjnej tych gospodarstw, z wyjątkiem gospodarstw pomocniczych typu 05 resortu zdrowia i opieki społecznej; remonty kapitalne tych gospodarstw są finansowane ze środków budżetowych.

§ 26. 1. Gospodarstwo pomocnicze, którego plan finansowy przewiduje wpłatę z zysku do budżetu, dokonuje wpłat zaliczkowo za I, II i III kwartał w ciągu 15 dni po zakończeniu kwartału, a za IV kwartał zaliczkowo do dnia 31 grudnia i ostatecznie w ciągu 5 dni po przyjęciu rocznego sprawozdania finansowego przez jednostkę nadrzędną.

2. Zaliczkowe wpłaty do budżetu ustala się w wysokości 1/4 planowanej wpłaty rocznej.

3. Ostateczną wpłatę do budżetu ustala się w takim stosunku do faktycznie osiągniętego zysku, w jakim pozostaje roczna planowana wpłata do rocznej planowanej kwoty zysku.

4. W uzasadnionych wypadkach można stosować inny tryb wpłat z zysku do budżetu niż określony w ust. 1—3 za zgodą:

- 1) właściwego ministra — co do gospodarstw pomocniczych budżetu centralnego,
- 2) terenowego organu administracji państwowej o właściwości ogólnej — co do gospodarstw pomocniczych budżetu terenowego.

5. Nadpłacona kwota wpłat z zysku do budżetu podlega zaliczeniu na poczet wpłat roku następnego lub zwrotowi w terminie 5 dni od daty złożenia wniosku o zwrot nadpłaty.

6. Zasady i terminy ustalone w ust. 1—5 stosuje się również przy dokonywaniu wpłat na rachunek środków specjalnych.

§ 27. Wpłaty do budżetu z tytułu nadwyżki funduszu obrotowego na początek roku oraz wpłaty odpisów amortyzacyjnych dokonywane są jednorazowo w terminie przewidzianym na dokonanie ostatecznej wpłaty z zysku do budżetu (§ 26 ust. 1).

§ 28. 1. Dotację budżetową na pokrycie planowanych strat przekazuje się gospodarstwu pomocniczemu raz na kwartał w wysokości 1/4 planowanej dotacji rocznej.

2. W zależności od przebiegu wykonania planu finansowego dotacja może być odpowiednio zmniejszona lub zwiększona w granicach kredytów budżetowych ustalonych na ten cel.

3. Jeżeli strata wykazana w rocznym sprawozdaniu finansowym jest niższa od planowanej, kwota nadmiernie udzielonej dotacji podlega wpłacie na dochody budżetowe w terminie 5 dni od dnia sporządzenia sprawozdania.

§ 29. Dotacja budżetowa na pokrycie niedoboru funduszu obrotowego na początek roku przekazywana jest jednorazowo w ciągu 5 dni po przyjęciu rocznego sprawozdania finansowego.

§ 30. Gospodarstwo pomocnicze prowadzi księgość zgodnie z typowym planem kont dla jednostek i zakładów budżetowych oraz sporządza sprawozdania zgodnie z przepisami o sprawozdawczości budżetowej.

§ 31. 1. Nie podlegają normowaniu środki obrotowe gospodarstw pomocniczych:

- 1) typu 01, 02 i 03 szkół resortu oświaty i wychowania oraz szkół rolniczych i typu 05, a także typu 10,
- 2) innych gospodarstw, które ze względu na charakter działalności zostaną zwolnione przez właściwego ministra w porozumieniu z Ministrem Finansów od normowania środków obrotowych.

2. Gospodarstwa wymienione w ust. 1 pkt 1 powinny być wyposażone w fundusz obrotowy w następującej wysokości:

- 1) gospodarstwa rolne i ogrodnicze typu 01 oraz gospodarstwa typu 02 — do wysokości 100% wartości inwentarza żywego, zwiększonej o wartość zapasów nie przekraczającą 50% wartości rocznej sprzedaży produkcji, a w gospodarstwach produkcji roślinnej, szczególnie szklarniowej, do wysokości obrotów,
- 2) gospodarstwa leśne typu 01 — do wysokości wartości zapasów nie przekraczającej 60% wartości rocznej sprzedaży produkcji,
- 3) gospodarstwa typu 05 — do wysokości miesięcznych kosztów eksploatacji budynku.

3. Wysokość funduszu obrotowego gospodarstw pomocniczych zwolnionych od normowania środków obrotowych określa właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Finansów.

4. Do gospodarstw wymienionych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy § 19 ust. 3—5.

§ 32. 1. Nadwyżka i niedobór funduszu obrotowego gospodarstw pomocniczych typu 03 szkół zawodowych nadzorowanych przez Ministra Oświaty i Wychowania i Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz

szkół zawodowych podległych Ministrom: Górnictwa i Energetyki oraz Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego podlega rozliczeniu ze środkami specjalnymi typu 03 „Środki dla warsztatów szkolnych”.

2. Nadwyżka i niedobór funduszu obrotowego gospodarstw pomocniczych jednostek więziennictwa i zakładów dla nieletnich podlega rozliczeniu ze środkami specjalnymi typu 04 „Środki dla gospodarstw pomocniczych jednostek więziennictwa i zakładów dla nieletnich”, z których gospodarstwa te otrzymują także pierwsze wyposażenie w fundusz obrotowy.

§ 33. 1. Zysk — w części pozostałej po uzupełnieniu funduszu obrotowego:

- 1) w gospodarstwach pomocniczych typu 01, 02 i 04 zakładów służby zdrowia i pomocy społecznej podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej — podlega przekazaniu na rachunek środków specjalnych typu 07 „Zakup żywności i poprawa warunków w urządzeniach oświatowych i socjalnych” oraz na inwestycje,
- 2) w gospodarstwach pomocniczych typu 01 i 03 zakładów opiekuńczo-wychowawczych oraz w gospodarstwach typu 01 szkół specjalnych — podlega przekazaniu na rachunek środków specjalnych typu 07 „Zakup żywności i poprawa warunków w urządzeniach oświatowych i socjalnych”,
- 3) w gospodarstwach pomocniczych typu 03 zakładów rehabilitacji inwalidów, podległych Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej, oraz w gospodarstwach pomocniczych typu 01 szkół rolniczych nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej — przeznaczony jest w kwocie stanowiącej nie więcej niż 30% zysku na nagrody dla nauczycieli, uczniów i pracowników gospodarstw i warsztatów szkolnych oraz na cele socjalne i kulturalne dla uczniów; pozostała część zysku podlega przekazaniu na rachunek środków specjalnych typu 07 „Zakup żywności i poprawa warunków w urządzeniach oświatowych i socjalnych”,
- 4) w gospodarstwach pomocniczych typu 03 szkół specjalnych — przeznaczony jest w kwocie stanowiącej nie więcej niż 30% zysku na nagrody dla nauczycieli, uczniów i pracowników warsztatów szkolnych oraz na cele socjalne i kulturalne dla uczniów, a w pozostałej części podlega przekazaniu na rachunek środków specjalnych typu 07 „Zakup żywności i poprawa warunków w urządzeniach oświatowych i socjalnych”,
- 5) w gospodarstwach pomocniczych typu 03 szkół zawodowych nadzorowanych przez Ministra Oświaty i Wychowania oraz Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, a także szkół zawodowych podległych Ministrom: Górnictwa i Energetyki oraz Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego:
 - a) w kwocie stanowiącej co najmniej 40% zysku — podlega przekazaniu na rachunek środków specjalnych typu 03 „Środki dla warsztatów szkolnych”,
 - b) w kwocie stanowiącej nie więcej niż 30% zysku — przeznaczony jest na nagrody dla nauczycieli, uczniów i pracowników warsztatów szkolnych oraz na cele socjalne i kulturalne dla uczniów,
 - c) w pozostałej kwocie — przeznaczony jest na inwestycje,

6) w gospodarstwach pomocniczych typu 11 stacji kontroli pojazdów samochodowych oraz w gospodarstwach pomocniczych typu 04 zakładów służby zdrowia i opieki społecznej podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej — przeznaczany jest na nagrody dla pracowników w kwocie nie wyższej niż 20% zysku i 8,5% funduszu wynagrodzeń osobowych,

7) gospodarstw pomocniczych typu 11 działających przy jednostkach budżetowych planu centralnego Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej — przeznaczany jest na zakupy inwestycyjne.

2. Zasady wykorzystywania kwoty określonej w ust. 1 pkt 3, 4, 5 lit. b) i pkt 6 ustalają regulaminy wydane przez właściwych ministrów.

3. Jeżeli zysk warsztatów szkolnych określonych w ust. 1 pkt 5 nie wystarczy na uzupełnienie funduszu obrotowego oraz na pokrycie wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 5 lit. b), terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej lub właściwy minister może zwolnić warsztat częściowo lub całkowicie od wpłaty na rzecz środków specjalnych typu 03 lub przekazać odpowiednią kwotę z rachunku tych środków.

§ 34. 1. Zysk gospodarstw pomocniczych typu 01 i 03 zakładów dla nieletnich podległych Ministrowi Sprawiedliwości podlega przekazaniu na rachunek środków specjalnych typu 04 „Środki dla gospodarstw pomocniczych jednostek więziennictwa i zakładów dla nieletnich”, z przeznaczeniem:

- 1) w 65% — na zwiększenie funduszu obrotowego oraz na inwestycje,
- 2) w pozostałej kwocie — na finansowanie szkolenia kursowego, potrzeb kulturalno-oświatowych wychowanków, akcji socjalnej dla wychowanków oraz nagród dla wychowanków (30% zysku) i nagród dla pracowników gospodarstw, którzy przyczynili się do wypracowania zysku (5% zysku).

2. Zasady wykorzystania kwoty przeznaczonej na nagrody dla pracowników ustala regulamin wydany przez Ministra Sprawiedliwości.

§ 35. 1. Gospodarstwa pomocnicze jednostek więziennictwa przekazują 10% zysku na dochody budżetowe. Pozostały zysk podlega przekazaniu na środki specjalne, o których mowa w § 34 ust. 1, z przeznaczeniem:

- 1) w 75% — na zwiększenie funduszu obrotowego, na inwestycje gospodarstw oraz na budownictwo socjalne i mieszkaniowe,
- 2) w pozostałej kwocie — na finansowanie: nagród dla skazanych (osadzonych) wyróżniających się w pracy i nauce — 5% zysku, potrzeb socjalnych funkcjonariuszy kulturalno-oświatowych i szkolenia kursowego skazanych (osadzonych) — 15% zysku oraz nagród dla pracowników gospodarstw, którzy przyczynili się do zwiększenia zysku — 5% zysku.

2. Przepis § 34 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 36. Obowiązek dokonywania odpisów amortyzacyjnych (§ 23) nie dotyczy:

- 1) gospodarstw pomocniczych typu 01, 02 i 04 zakładów służby zdrowia i pomocy społecznej podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej,

2) gospodarstw pomocniczych typu 01 zakładów opiekuńczo-wychowawczych i szkół specjalnych,

3) gospodarstw pomocniczych typu 05, 06, 07 i 10,

4) gospodarstw pomocniczych typu 11 działających przy jednostkach budżetowych planu centralnego Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 37. 1. Gospodarstwo pomocnicze typu 01 miasta i gminy Piwniczna nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych oraz przekazuje zysk tego gospodarstwa, po uzupełnieniu funduszu obrotowego, na rachunek środków specjalnych typu 11 „Mienie gminne”.

2. Gospodarstwa pomocnicze typu 03 szkół zawodowych nadzorowanych przez Ministra Oświaty i Wychowania i Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz szkół zawodowych podległych Ministrom: Górnictwa i Energetyki oraz Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, przekazują odpisy amortyzacyjne na rzecz środków specjalnych typu 03 „Środki dla warsztatów szkolnych”.

3. Gospodarstwa pomocnicze zakładów dla nieletnich i jednostek więziennictwa przekazują odpisy amortyzacyjne na rzecz środków specjalnych typu 04 „Środki dla gospodarstw pomocniczych jednostek więziennictwa i zakładów dla nieletnich”.

4. Gospodarstwa pomocnicze typu 03 szkół specjalnych przekazują odpisy amortyzacyjne na rzecz środków specjalnych typu 07 „Kup żywności i poprawa warunków w urządzeniach oświatowych i socjalnych” z przeznaczeniem na finansowanie zadań inwestycyjnych.

§ 38. 1. Pozostałość środków pieniężnych z likwidacji gospodarstw pomocniczych typu 03 szkół zawodowych nadzorowanych przez Ministra Oświaty i Wychowania i Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz szkół zawodowych podległych Ministrom: Górnictwa i Energetyki oraz Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, jak również dochody z tytułu likwidacji i zbycia środków trwałych tych gospodarstw, zmniejszone o koszty likwidacji lub zbycia, podlegają przekazaniu na rzecz środków specjalnych typu 03 „Środki dla warsztatów szkolnych”.

2. Pozostałość środków pieniężnych z likwidacji gospodarstw pomocniczych zakładów dla nieletnich i jednostek więziennictwa oraz dochody z tytułu likwidacji i zbycia środków trwałych tych gospodarstw, zmniejszone o koszty likwidacji lub zbycia, podlegają przekazaniu na rzecz środków specjalnych typu 04 „Środki dla gospodarstw pomocniczych jednostek więziennictwa i zakładów dla nieletnich”.

§ 39. Koszty działalności eksploatacyjnej gospodarstw pomocniczych typu 03 nie obejmują wynagrodzeń kierowników warsztatów i nauczycieli zawodu, płatnych ze środków jednostki budżetowej.

§ 40. Rolnym gospodarstwom pomocniczym jednostek budżetowych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej przysługują również, w wysokości i w trybie określonym w odrębnych przepisach, dotacje budżetowe na:

- 1) częściowe zrefundowanie kosztów ubezpieczenia społecznego gospodarstwom pomocniczym, według zasad obowiązujących w państwowych gospodarstwach rolnych,
- 2) wypłatę premii w wysokości 8,5% rocznego wynagrodzenia pracownikom gospodarstw niskorentownych, jeśli fundusz premiowy i rezerwy okazały się nie wystarczające.

Rozdział 3

Gospodarstwa pomocnicze działające na zasadach samofinansowania.

§ 41. 1. Rolne i leśne gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej mogą działać na zasadach samofinansowania.

2. Do gospodarstw określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio zasady gospodarki finansowej państwowych gospodarstw rolnych lub przedsiębiorstw lasów państwowych, z tym że w celu uwzględnienia specyficznych warunków gospodarstw pomocniczych Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej może w porozumieniu z Ministrem Finansów wprowadzić wyjątki od tych zasad.

§ 42. Zasady gospodarki finansowej gospodarstw pomocniczych nie wymienionych w § 41 ustala Minister Finansów na wniosek właściwego ministra lub terenowego organu administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego.

Rozdział 4

Przepisy końcowe.

§ 43. Przepisy zarządzenia dotyczące ministrów stosuje się również do kierowników urzędów centralnych.

§ 44. Traci moc:

- 1) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 18 lutego 1978 r. w sprawie gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych (Monitor Polski Nr 9, poz. 32),
- 2) zarządzenie nr 102 Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie rozciągnięcia obowiązku dokonywania amortyzacji majątku trwałego na niektóre gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 19, poz. 48).

§ 45. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1985 r.

Minister Finansów: S. Nieckarz

Załącznik do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 1984 r. (poz. 205)

WYKAZ TYPÓW GOSPODARSTW POMOCNICZYCH DZIAŁAJĄCYCH NA ZASADACH UPROSZCZONYCH

Typ	Nazwa gospodarstwa pomocniczego (rodzaj działalności)	Jednostki budżetowe, przy których mogą być tworzone gospodarstwa pomocnicze	Rozmiar działalności (rocznie)
1	2	3	4
01	Gospodarstwa rolne, leśne i ogrodnicze	różne jednostki	sprzedaż produkcji podstawowej od 450 tys. zł, a przy zakładach służby zdrowia oraz przy parkach narodowych — bez względu na wartość sprzedaży
02	Tuczarnie	jednostki prowadzące działalność w zakresie żywienia zbiorowego jako działalność uboczną lub część działalności podstawowej	wartość produkcji od 100 tys. zł
03	Warsztaty szkolne	szkoły zawodowe, zakłady dla nieletnich, domy dziecka, ośrodki wychowawcze, specjalne zakłady wychowawcze, pogotowia opiekuńcze, szkoły specjalne, zakłady rehabilitacji zawodowej inwalidów	wartość produkcji od 300 tys. zł
04	Zakłady (brygady) remontowo-budowlane i warsztaty naprawcze	zakłady lecznicze, urzędy wojewódzkie (na potrzeby jednostek ochrony zdrowia, opieki społecznej, oświaty i wychowania), urzędy miejskie (na potrzeby jednostek oświaty i wychowania), urzędy gmin (miast i gmin)	wartość produkcji lub robót od 300 tys. zł
05	Administracja budynków	jednostki administrujące budynkami użytkowymi przez różne instytucje i osoby	powierzchnia budynków od 3 tys. m ² oraz przynajmniej 3 użytkowników
06	Stołówki i bufety	jednostki, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie stołówek i bufetów	—

1	2	3	4
07	Powielarnie i introligatornie	urzędy wojewódzkie	wartość produkcji od 300 tys. zł
08	Kamieniołomy, żwirownie, wytwórnie prefabrykatów, asfaltownie i bazy sprzętu drogowego	jednostki miejskiej służby drogowej	wartość produkcji od 900 tys. zł
09	Zakłady produkcyjne	jednostki więziennictwa	wartość produkcji od 1 mln zł
10	Pracownie dydaktyczne pracy ręcznej	szkoły nadzorowane przez Ministra Oświaty i Wychowania; urzędy wojewódzkie i miejskie (na potrzeby jednostek oświaty i wychowania)	wartość produkcji od 2 mln zł
11	Różne rodzaje produkcji i usług	jednostki, przy których utworzono gospodarstwo pomocnicze w trybie § 2 ust. 2 zarządzenia	—

206

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 27 grudnia 1984 r.

w sprawie zakładów budżetowych.

Na podstawie art. 12 ustawy z dnia 3 grudnia 1984 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 56, poz. 283) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie określa:

- 1) państwowe jednostki organizacyjne, których przedmiot działalności uzasadnia uzależnienie ich wydatków od osiąganych dochodów i które uzyskują uprawnienie do zużywania tych dochodów na finansowanie swojej działalności, zwanych „zakładami budżetowymi”;
- 2) zasady gospodarki finansowej zakładów budżetowych.

2. W formie zakładów budżetowych działają określone imiennie oraz mogą działać określone rodzajowo państwowe jednostki organizacyjne, wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do zarządzenia.

§ 2. 1. Użyte w zarządzeniu określenie „utworzenie zakładu budżetowego” oznacza wydanie decyzji nadającej państwowej jednostce organizacyjnej, o której mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, uprawnienie do prowadzenia gospodarki finansowej na zasadach określonych w zarządzeniu, a użyte w zarządzeniu określenie „likwidacja zakładu budżetowego” oznacza uchylenie takiej decyzji.

2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o jednostkach nadrzędnych, rozumie się przez to:

- 1) w stosunku do zakładów budżetowych budżetu centralnego — właściwego ministra lub podległą mu jednostkę organizacyjną, której jest podporządkowany zakład budżetowy,

- 2) w stosunku do zakładów budżetowych budżetu terenowego — terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej.

3. Przepisy § 1—26 stosuje się do wszystkich zakładów budżetowych, chyba że przepisy § 27—39 stanowią inaczej.

§ 3. 1. Zakładami budżetowymi mogą być państwowe jednostki organizacyjne, których rozmiar działalności, warunki miejscowe lub względy gospodarcze uzasadniają potrzebę utworzenia zakładu, a w szczególności jeżeli przychody tych jednostek, po wyłączeniu dotacji budżetowej, stanowią nie mniej niż 60% rozchodów.

2. Zakład budżetowy może być także utworzony, mimo że przychody są niższe niż określone w ust. 1, jeżeli:

- 1) w chwili tworzenia zakładu budżetowego istnieją podstawy do osiągnięcia przez zakład w latach następnych przychodów w wysokości określonej w ust. 1 albo
- 2) utworzenie zakładu budżetowego, przy uwzględnieniu jego źródeł przychodów, przyczyni się do zmniejszenia obciążenia budżetu z tytułu pokrywania kosztów działalności jednostki organizacyjnej lub
- 3) działalność zakładu wiąże się z realizacją wpływów od ludności, a wpływy te sprzyjają rozwijaniu tej działalności.

§ 4. 1. Decyzję o utworzeniu zakładu budżetowego, określonego rodzajowo w załączniku do zarządzenia, wydaje w zakresie budżetu centralnego właściwy minister, a w zakresie budżetów terenowych — terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej.